

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Høringssvar Fylkesmannen i Møre og Romsdal - foreslåtte endringer i forvaltningsloven, tvisteloven og plan- og bygningsloven med mer

Det vises til høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedrørende foreslått endringer i forvaltningsloven, tvisteloven og plan- og bygningsloven med mer.

Våre merknader til endringer i forvaltningsloven (fvl)

Det foreslås en endring i fvl. § 34, 2. ledd slik at klageinstansen ved prøving av det frie skjønn skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret. Fylkesmannen i Møre og Romsdal legger allerede ut i fra dagens bestemmelse i fvl. § 34, 2. ledd, stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret. Vi går som klageinstans svært sjelden inn med en overprøving av det kommunale selvstyret.

Høringsforslaget innebærer at hensynet til det kommunale selvstyret skal veie tyngre enn det gjør i dag slik at det skal mye til for at et kommunalt vedtak oppheves eller endres. Departementet legger til grunn at lovforslaget ikke vil påvirke rettssikkerhetshensyn. Departementet viser i høringsnotatet til at lovforslaget i fvl. § 34, 2. ledd, ikke skal endre klageinstansens rett til å prøve saksbehandlingen, rettsanvendelsen, faktum og skjønnsutøvelse. Det blir vist til at klageinstansen fortsatt skal kunne prøve om kommunens skjønnsutøvelse er i strid med myndighetsmisbrukslæren. Fylkesmannen legger derfor til grunn at klageinstansen fremdeles skal kunne prøve om skjønnsutøvelsen har vært forsvarlig og saklig. Høringsforslaget synes derfor å være i god overensstemmelse med vår praksis etter fvl. § 34, 2. ledd.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal støtter departementets vurdering av at enkelte sakstyper som gjelder grunnleggende velferdstjenester for private parter, ikke skal berøres av lovforslaget i fvl. § 34, 2. ledd.

Vi er oppmerksom på at departementet foreslår at lovforslaget blant annet ikke skal gjelde i klagesaker etter opplæringslovens § 8-1, 3. ledd. Vi tiltrer høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Hordaland og viser til at departementet bør vurdere behovet for å gjøre unntak fra flere bestemmelser i opplæringsloven og ikke kun opplæringslovens § 8-1, 3. ledd. Som eksempel nevnes opplæringslovas §§ 2-1, 3. og 4. ledd (utsatt eller fremskyndet skolestart), 2-11 (elevpermisjon) og 8-1, 4. ledd (flytting av elev). Opplæringsloven skal sikre

barns plikt og rett til skolegang og loven er i stor grad rettet mot enkeltindivider. Klagesaker etter opplæringsloven er derfor av betydning for barn og unges rettssikkerhet. Dersom klageinstansen skal legge større vekt på hensynet til det kommunale selvstyret vil det kunne gå på bekostning av hensynet til barn og unges rettssikkerhet.

Vi støtter for øvrig departementet i at lovforslaget i fvl. § 34, 2. ledd ikke skal gjelde klagesaker etter barnevernloven.

Når det gjelder departementets lovforslag om skjerpet begrunnelsesplikt der statlig klageinstans går inn og overprøver kommunenes utøvelse av det frie skjønn, er dette i samsvar med vår gjeldende praksis i dag og vi støtter dette lovforslaget.

Våre merknader til endringer i tvisteloven

Det foreslås flere endringer i tvisteloven som et ledd i å etablere en tvisteløsningsmekanisme for rettslige tvister mellom stat og kommune. Vi er enig med departementet i at en tvisteløsningsmekanisme kan bidra til rettsavklaring og at kontroll av statsforvaltningens lovanvendelse best kan sikres gjennom et uavhengig organ. Vi slutter oss til departementets vurderinger av at domstolene vil kunne fungere som tvisteløsningsmekanisme med visse tilpasninger i lovgivningen.

Våre merknader til endringer i plan- og bygningsloven (pbl)

Det foreslås en skjerpet begrunnelsesplikt i pbl. § 5-4, siste ledd. Vi forstår lovforslaget som en kodifisering av gjeldende rett slik det fremgår av rundskriv H-2/14. Fylkesmannen i Møre og Romsdal er derfor positive til departementets lovforslag på dette punkt.

Når det gjelder innføring av tvisteløsningsmekanisme for innsigelsessaker kan fylkesmannen i Møre og Romsdal ikke se at det foreligger et behov for dette. Fylkesmannen fraråder etablering av tvisteløsningsmekanisme for innsigelsessaker. En slik løsning vil etter vår mening harmonere dårlig med plan- og bygningsloven. Søksmålsadgang i innsigelsessaker vil for det første kunne svekke meklingsinstituttets rolle. Det vil videre innebære en tosporet prosess som innebærer økt ressursbruk og en uklarhet i forhold til prosessen frem mot vedtakelse av arealplaner. Endelig vil fylkesmannen også peke på at det ut i fra ressurs- og kostnadsmessige årsaker kan oppstå en skjevhet i forhold til hvilke kommuner som velger å gå til søksmål eller ikke.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal vil i stedet påpeke viktigheten av at det tilrettelegges for god dialog mellom statlige instanser og kommunene, enklere prosesser for å løse innsigelsessaker og en god arena for plansamarbeid. Innsigelsesprosjektet som blant annet Fylkesmannen i Møre og Romsdal deltar i, nevnes som eksempel på egnet tiltak.

Dersom det likevel skal etableres en tvisteløsningsmekanisme i innsigelsessaker vil fylkesmannen påpeke at det å fremme innsigelse er en prosessledende beslutning som flytter vedtakskompetansen fra kommunen til departementet. Det fremstår ikke som hensiktsmessig ressursbruk at det kan reises sak for domstolene før saken er endelig avgjort av departementet. Vi er derfor uenig i at det ikke nærmere lovreguleres når i innsigelsessaken det kan reises sak for domstolene. Det vil da kunne reises sak for domstolene før eventuell meklings er gjennomført og før departementet har avgjort saken.

Vi mener at det prosessøkonomisk vil være en fordel om innsigelsessaken er endelig avgjort hos departementet før saken reises for domstolene.

Med hilsen

Helge Mogstad (e.f.)
direktør

Frida Farstad Brevik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.